

Sygn. akt V CSK 201/13

POSTANOWIENIE

Dnia 16 stycznia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z wniosku Skarbu Państwa - Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad, Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w W.
przy uczestnictwie J. W.

o wpis,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 16 stycznia 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania od postanowienia
Sądu Okręgowego w J.

z dnia 31 grudnia 2012 r., sygn. akt II Ca [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) stwierdza, że każdy z uczestników ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie.**

UZASADNIENIE

1. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek, gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o jakich jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

2. Wnioskodawca wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), sprowadzającego się do konieczności potwierdzenia, że niedopuszczalne jest dokonanie wpisu polegającego na odłączeniu części nieruchomości z księgi wieczystej na podstawie decyzji o ustaleniu lokalizacji drogi wydanej w trybie ustawy z 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. Nr 80, poz. 721 ze zm.), w sytuacji, gdy nie nastąpił wykup nieruchomości na podstawie obowiązujących przepisów prawa. Skarżący wskazał, że z zapisu w pkt VII decyzji będącej podstawą wpisu zaskarżonego w niniejszej sprawie wynika, iż nie może ona naruszać uzasadnionego interesu osób trzecich. Art. 12 ust. 4 pkt 1 ustawy z 16 października 2006 r. o zmianie ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. Nr 220, poz. 1601) stanowi, że nieruchomości wydzielone liniami rozgraniczającymi teren stają się własnością Skarbu Państwa z mocy prawa z dniem, z którym decyzja o ustaleniu lokalizacji drogi stała się ostateczna, za odszkodowaniem ustalonym w odrębnej decyzji. Zdaniem skarżącego, powyższy przepis oznacza, że Skarb Państwa nie może nabyć własności nieruchomości wydzielonych liniami

rozgraniczającymi teren zanim nie dojdzie do wypłacenia właścicielowi tej nieruchomości odszkodowania za jej wywłaszczenie.

Skarżący powołał się nadto na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), wynikającą z naruszenia przez Sądy obu instancji art. 626⁸ § 2 k.p.c. w zw. z art. 626² § 3 k.p.c. poprzez to, że zaniechały one zbadania dokumentów stanowiących podstawę wpisów do ksiąg wieczystych, to jest graficznych i tekstowych załączników do decyzji o ustaleniu lokalizacji drogi. Stwierdził też, że skarga kasacyjna powinna być przyjęta do rozpoznania ze względów politycznych.

3. Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z występowaniem w niej istotnego zagadnienia prawnego wymaga przedstawienia problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 października 2001 r., I PKN 129/01, OSNP 2003, nr 18, poz. 436). Powołanie się na występowanie w sprawie takiego zagadnienia wymaga jego sformułowania oraz zaprezentowania argumentacji jurystycznej uzasadniającej tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których zagadnienie powstało. Zagadnienie to powinno być nadto „istotne” z uwagi na wagę problemu interpretacyjnego dla całego systemu prawa, nie zaś tylko dla rozstrzygnięcia w sprawie, na tle której miało powstać. Skarga kasacyjna wnoszona jest jednak w konkretnej sprawie, a ustalony przez sądy *meriti* stan faktyczny, którym Sąd Najwyższy jest związany (art. 398³ § 3 i 398¹³ § 2 k.p.c.), musi pozostawać w związku z przedstawionym przez skarżącego zagadnieniem prawnym i pozwalać na jego rozstrzygnięcie.

Powyższych cech nie ma sformułowane przez wnioskodawcę pytanie, które postrzega on jako zagadnienie prawne, które do tej pory nie było przedmiotem rozpoznawania przez Sąd Najwyższy.

W pierwszej kolejności odnotować trzeba, że problem prawny, na który powołał się skarżący nie może dotyczyć wykładni art. 12 ust. 4 pkt 1 ustawy z 16 października 2006 r. o zmianie ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. Nr 220,

poz. 1601), bo takiego przepisu w tej ustawie nie ma, lecz zapewne art. 12 ust. 4 pkt 1 ustawy z 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. Nr 80, poz. 721 ze zm.), w brzmieniu nadanym mu ustawą z 16 października 2006 r. Skarżący nie wyjaśnił, w jaki sposób Sąd Najwyższy w ramach rozpoznawania skargi kasacyjnej miałby odnieść się do sformułowanego przez niego problemu prawnego, skoro zarzut naruszenia przez Sądy *meriti* powołanych wyżej przepisów nie został przez skarżącego zgłoszony w ramach podstaw skargi kasacyjnej, którymi Sąd Najwyższy byłby związany przy jej rozpoznawaniu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.). Niezależnie od powyższego trzeba odnotować, że w uzasadnieniu wyroku z 16 października 2012 r., K 4/10 (OTK-A 2012, nr 9, poz. 106), Trybunał Konstytucyjny zajął stanowisko także wobec tych wątpliwości, do wyjaśnienia których miałoby zmierzać postępowanie kasacyjne w niniejszej sprawie. W uzasadnieniu tego wyroku Trybunał Konstytucyjny dostrzegł, że odjęcie własności nieruchomości w związku z wydaniem decyzji o ustaleniu lokalizacji drogi krajowej następuje za odszkodowaniem, jak o tym stanowi art. 21 ust. 2 Konstytucji. Wysokość odszkodowania ustalana jest w postępowaniu administracyjnym, które powinno zakończyć się w terminie wyznaczonym ustawą. Jeśli w konkretnej sprawie terminy te nie zostały zachowane, to strona dysponuje środkami prawnymi przeciwko bezczynności organów administracji lub przewlekłości postępowania, z których może skorzystać w celu ochrony swoich praw. Trzeba podkreślić, że w aktualnym stanie prawnym także odszkodowanie za nieruchomość wywłaszczoną na podstawie przepisów ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jedn.: Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 ze zm.; dalej – u.g.n.) może być przyznane nie jednocześnie z odjęciem własności nieruchomości, ale w prowadzonym następnie postępowaniu administracyjnym (por. art. 129 ust. 5 u.g.n.).

4. Sposób sformułowania i uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozawala stwierdzić, by była ona uzasadniona w sposób oczywisty, a więc już na pierwszy rzut oka i bez potrzeby przeprowadzania bardziej złożonych rozumowań (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 24 stycznia 2011 r., IV CSK 485/10, niepubl. oraz z 10 stycznia

2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Trzeba też odnotować, że o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje samo tylko powołanie się przez skarżącego na oczywiste naruszenie przez sądy *meriti* konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz wywiedzenie, że naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 6 listopada 2012 r., III SK 16/12, Lex nr 1232793).

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. oraz - co do kosztów postępowania - art. 520 § 1 k.p.c., orzeczono jako w sentencji.

aw

jw